

Uchwała Nr XIII/111/2016
Rady Gminy Żelazków
z dnia 26 lutego 2016 r.

**w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do realizacji Gminnego
Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żelazków na lata 2016 - 2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żelazków na lata 2016 - 2018 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żelazków.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

**Uzasadnienie do
Uchwały Nr XIII/111/2016
Rady Gminy Żelazków
z dnia 26 lutego 2016 r.**

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, że programy uchwalane są przez Radę Gminy z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez zaplanowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą podejmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Leśny

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE ŻELAZKÓW
NA LATA 2016 - 2018**

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Jożef Leśny

ŻELAZKÓW 2016

SPIS TREŚCI

WSTĘP

PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

**DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE
ŻELAZKÓW**

POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

CELE PROGRAMU

REALIZATORZY PROGRAMU

ADRESACI PROGRAMU

EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

FINANSOWANIE PROGRAMU

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

ZAKOŃCZENIE

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Jerzy Leśny

*"...Rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa
oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra jej członków,
a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną
ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie
wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie...."*

Konwencja o Prawach Dziecka

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy. Celem głównym programu jest wspieranie rodzin i dzieci zamieszkających na terenie Gminy Żelazków, zaspokajanie ich potrzeb, zapewnienie im bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym poprzez stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina jest jednym z najważniejszych ogniw systemu społecznych wartości. O warunkach jej rozwoju decydują działania z zakresu polityki gospodarczej i społecznej. Nie jest możliwe tworzenie nowoczesnego państwa, bez polityki prorodzinnej. Tylko rodzina wydolna wychowawczo tworzy najbardziej ludzki klimat opieki nad dzieckiem. Rodzina jest tym środowiskiem, w którym powstaje nowe życie. Rodzi się w nim i wzrasta istota ludzka podlegająca prawom biologicznym i społecznym, kształtowana przez oddziaływania wychowawcze rodziców. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, otoczone miłością jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte i ufne wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie jest aktywne i wytrwałe w działaniu. Z uwagi na tak doniosłą rolę rodzina obejmowana jest szczególną troską i ochroną przez państwo. Szczególnie istotny jest ten problem w odniesieniu do dzieci i młodzieży ze środowisk ubogich, bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, osób samotnie wychowujących dzieci, rodzin niewydolnych wychowawczo, rozbitych, uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Często jednak zdarza się, że mimo starań i zaangażowania owych podmiotów, nie zawsze udaje się w pełni utrzymać funkcjonalność rodzin na właściwym poziomie. Niepokoi przy tym fakt odnotowywanego rokrocznie wzrostu ilości rodzin dysfunkcyjnych, które nie są dla dziecka właściwym środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym. Wielu rodziców z różnych przyczyn (alkoholizm, niezaradność, niepełnosprawność, ubóstwo, przemoc itp.) nie chce, nie może, albo też nie potrafi wywiązywać się z rodzicielskich obowiązków. Zdarza się również, że dzieci w tych rodzinach są ofiarami przemocy fizycznej, emocjonalnej, seksualnej. W sytuacji, gdy rodzina staje się niewydolna i nie wypełnia swoich podstawowych funkcji, kiedy bardziej niż wsparciem jest dla dziecka zagrożeniem, konieczne staje się jego odizolowanie od rodziców. Dzieje się tak wówczas, kiedy pomimo zastosowania wszelkich możliwych form pomocy, dobro dziecka wciąż jest zagrożone. W sytuacji zastosowania ostatecznego środka, jakim jest odebranie dziecka, konieczne jest zapewnienie mu właściwej opieki poza domem rodzinnym. Taką szansą na stworzenie optymalnych warunków jest rodzinna opieka zastępcza. Rozwój i wspieranie różnych form rodzinnej opieki zastępczej jako namiastki rodziny nadal, bowiem

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Lesny

uchodzi za formę zdecydowanie bardziej przyjazną dziecku niż formy instytucjonalne. Dziecko według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W kodeksie karnym osobę do ukończenia 17 roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13 roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18 roku życia (jedynie odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Bardzo ważne jest zatem, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny. Do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych mają prawo rodziny w trudnej sytuacji materialnej i społecznej zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodziny.

Do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Bąk

Jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania w zakresie pomocy rodzinom, wspierania rodziny i dziecka, systemu pieczy zastępczej na poziomie gminy Żelazków jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie. Podstawowym zadaniem jest umożliwienie rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez ich rozpoznawanie i udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej, i usługowej odbywa się przy współdziałaniu osób korzystających z pomocy. Zdaniem Ośrodka jest także praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Powyższe działania wzmocnione mogą być również przez rodziny wspierające. Rodzina w kryzysie może skorzystać, przy wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych ze wsparcia ze strony innej rodziny ze środowiska lokalnego. Tak więc pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rolą rodziny wspierającej będzie pomoc rodzinie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów zawodowych i społecznych oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością ze strony rodziny.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.).
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żelazków na lata 2014 - 2020.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE ŻELAZKÓW

Gminę Żelazków na dzień 31.12.2014 roku zamieszkiwało 9 348 mieszkańców w tym 4 770 kobiet i 4 578 mężczyzn. Wśród mieszkańców gminy Żelazków grupę 1 863 osoby stanowią dzieci w wieku 0 do 17 lat.

W roku 2014 zostało zawartych 88 małżeństw, w 2015 - 102 małżeństwa, a zostało rozwiązanych przez rozwód w roku 2014 - 20, w 2015 - 14.

w roku 2014 zarejestrowano urodzeń - 112

w roku 2015 - 89.

Na terenie gminy znajdują się dwa przedszkola: w Żelazkowie i w Kokaninie, sześć szkół podstawowych, trzy gimnazja, przy szkołach usytuowane są boiska sportowe. W Żelazkowie funkcjonuje obiekt sportowy „ORLIK”.

Do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszczało:

w roku 2014 na dzień 30.09.2014 r. - 216 dzieci,

w roku 2015 na dzień 30.09.2015 r. - 208 dzieci.

Ponadto działa jedna główna biblioteka w Żelazkowie oraz pięć filii w Kokaninie, Skarszewie, Dębem i Russowie, Gminny Ośrodek Kultury, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Na terenie gminy funkcjonują także 3 świetlice środowiskowo - profilaktyczne w miejscowościach: Dębe, Borków Stary i Złotniki Wielkie do których w roku 2014 uczęszczało - 39 dzieci, a w roku 2015 - 48 dzieci. Świetlice zapewniają dzieciom organizację czasu wolnego, zabawę, pomoc w nauce oraz rozwój zainteresowań.

IV. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o dodatkach mieszkaniowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i przebywających w nich osób, objętych przez Ośrodek wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2014 – 2015.

Tabela 1. Rodziny i przebywające w nich osoby, objęte pomocą społeczną w latach 2014 - 2015

	2014 r.	2015 r.
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	327	320
Liczba rodzin	216	207
Liczba osób w rodzinach	692	630

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

Liczba rodzin objętych pomocą w latach 2014 – 2015 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Zmniejszyła się natomiast liczba osób przebywających w tych rodzinach.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat typów rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2014 - 2015.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014 - 2015

Typy rodzin	Liczba rodzin 2014 r.	Liczba rodzin 2015 r.	Liczba osób w rodzinach 2014 r.	Liczba osób w rodzinach 2015 r.
rodziny ogółem o liczbie osób:	224	207	702	630
1	62	60	62	60
2	24	26	48	52
3	34	27	102	81
4	58	54	232	216
5	30	28	150	140
6 i więcej	16	12	108	81
w tym: rodziny z dziećmi ogółem o liczbie dzieci:	144	123	599	489
1	37	23	109	64
2	64	61	250	233
3	29	29	144	125
4	10	7	62	42
5	1	2	7	17
6	3	1	27	8
7 i więcej	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem o liczbie dzieci:	19	20	56	55
1	7	8	14	17
2	10	10	30	30
3	1	2	4	8
4 i więcej	1	0	8	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie.

Analiza struktury rodzin objętych pomocą społeczną wykazała, że najliczniejszą grupę stanowiły: osoby samotne, rodziny czteroosobowe oraz rodziny trzyosobowe.

W przypadku rodzin z dziećmi największe grupy w latach 2014 - 2015 stanowiły te z dwojgiem bądź jednym dzieckiem w roku 2015, natomiast w roku 2015 również z dwojgiem i trojgiem dzieci.

Jeśli chodzi o rodziny niepełne najliczniejsze były rodziny posiadające dwoje dzieci lub jedno dziecko.

Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2014 – 2015 przedstawia poniższa tabela

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

Tabela 3. Najczęstsze powody przyznania pomocy w latach 2014 - 2015

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin 2014 r.	Liczba rodzin 2015 r.	Liczba osób w rodzinach 2014 r.	Liczba osób w rodzinach 2015 r.
Ubóstwo	158	122	502	359
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	6	2	6	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	29	154	131
Bezrobocie	49	40	151	114
Niepełnosprawność	85	78	198	185
Długotrwała lub ciężka choroba	83	77	237	201
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	40	34	161	122
Przemoc w rodzinie	2	1	12	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Alkoholizm	28	37	73	92
Narkomania	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	1	2	3
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	2	0	6
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej stwierdzić należy, że głównymi powodami przyznawania pomocy były niski status materialny klientów, jak również prowadzące do ubóstwa bezrobocie.

Do istotnych przyczyn udzielania przez Ośrodek wsparcia należały problemy niepełnosprawności, długotrwałej choroby, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W latach 2014 - 2015 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc finansowa świadczona w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Ważną rolę oprócz pomocy finansowej odgrywa również pomoc w zakresie dożywiania dzieci w szkole, pomoc rzeczowa oraz prowadzona z klientami ośrodka praca socjalna, mająca na celu pomoc rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do

Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W roku 2014 z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” korzystały 292 osoby, natomiast z posiłku 219 osób w tym 215 dzieci.

W 2015 r. 306 osób, z posiłku 193 osoby, w tym 192 dzieci.

Wśród form pomocy udzielanej przez Ośrodek są także usługi opiekuńcze i poradnictwo specjalistyczne świadczone przez psychologa przyjmującego w siedzibie Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie realizuje zadania wynikające z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny, mające na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej, umacnianie oraz wspieranie rodziny, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Karta Dużej Rodziny przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom mającym na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Zapewnia jej posiadaczom uprawnienia polegające na korzystniejszym od ogólnie obowiązującego dostępie do towarów, usług lub innych form działalności nieograniczonych terytorialnie.

W roku 2014 wydano 180 Kart Dużej Rodziny w tym dla 65 osób dorosłych i 115 dzieci tj. dla 40 rodzin, natomiast w roku 2015 - 209 w tym dla 80 osób dorosłych i 129 dzieci, tj. dla 42 rodzin.

W roku 2015 rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialno – bytowej korzystały ze wsparcia w postaci produktów żywnościowych. Od miesiąca sierpnia 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Ogółem z programu w roku 2015 skorzystało 209 osób.

Ponadto gmina Żelazków corocznie w okresie wakacji organizuje wypoczynek w formie kolonijnej dla 100 dzieci i młodzieży z terenu gminy. Rodzice pokrywają koszty wypoczynku jedynie w 50 %, natomiast dzieci z rodzin najbiedniejszych lub z problemem alkoholowym mają możliwość udziału w koloniach bezpłatnie. Wójt Gminy Żelazków wspiera młodych i zdolnych mieszkańców przyznając stypendia za najlepsze osiągnięcia w nauce. Gminę Żelazków zamieszkuje prawie 1 600 uczniów i studentów. Przyznawana jest także pomoc materialna o charakterze socjalnym - stypendia szkolne skierowane do uczniów zamieszkałych na terenie gminy w formie pokrycia poniesionych wydatków na cele edukacyjne. W roku szkolnym 2014/2015 rozpatrzono 175 wniosków, a w 2015/2016 155 wniosków. Corocznie w okresie Świąt Bożego Narodzenia dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy otrzymują paczki świąteczne.

W ramach realizowanych zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie przyznaje świadczenia rodzinne. Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. zapomoga wypłaca przez gminy, na podstawie art. 22a;
4. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2014 - 2015 przedstawia poniższa tabela.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Leśny

Tabela 4. Świadczenia rodzinne przyznane w latach 2014 – 2015

Rodzaj świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń	
	2014 r.	2015 r.
Zasiłek rodzinny	9 503	8 871
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	37	33
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	172	193
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	271	290
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 242	1 069
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	324	244
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	600	544
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	1 251	1 193
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	76	77
Świadczenie pielęgnacyjne	301	306
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	27
Zasiłek pielęgnacyjny	1 926	1 828

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Najczęściej wypłacano zasiłek rodziny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotną formę wsparcia stanowił też zasiłek pielęgnacyjny, który służy częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Do często przyznawanych świadczeń należały dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej i podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania. Z powyższego zestawienia ponadto wynika, że w roku 2015 odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego. Można stwierdzić, że jest to związane z niskim progiem dochodowym uprawniającym do tego świadczenia, corocznym wzrostem kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę oraz migracją ludności poza granice kraju.

Na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba świadczeń pielęgnacyjnych, które przysługują rodzicom, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
[Podpis]
Józef Łasny

ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Kolejną formę wsparcia świadczoną rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia alimentacyjne przyznane w roku 2014 i 2015 przedstawia poniższa tabela

Tabela 5. Świadczenia alimentacyjne przyznane w latach 2014 - 2015

	2014 r.	2015 r.
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	33	28
Liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	525	525

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych w latach 2014 i 2015 utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Wśród form pomocy udzielanej przez Ośrodek dla rodziny są również dodatki mieszkaniowe. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego.

Liczba rodzin, którym przyznano decyzją dodatek mieszkaniowy w roku 2014 - 11, w roku 2015 - 10.

W latach 2014 - 2015 liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych utrzymuje się na tym samym poziomie.

Kolejną formą wsparcia stosowaną w pomocy społecznej jest przydzielenie rodzinie asystenta. Zobowiązuje do tego ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie rodzinny wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu dokonuje analizy sytuacji. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny towarzyszy rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żelazkowie jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę jeden asystent rodziny. Praca asystenta rodziny jest wykonywana w systemie zadaniowego czasu pracy. Praca asystenta odbywa się zawsze w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Do jego zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) wspieranie procesu zmian i wzmacnianie członków rodziny w pełnieniu ról społecznych,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

- umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
 - 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
 - 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
 - 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
 - 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
 - 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
 - 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
 - 11) udzielanie wsparcia dzieciom w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
 - 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
 - 13) wspieranie aktywnych postaw członków rodziny;
 - 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
 - 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny Kierownikowi GOPS w Żelazkowie;
 - 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 - 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
 - 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 - 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać również objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Z rodziną wspierającą wójt gminy zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W roku 2015 wsparciem asystenta rodziny objętych było 16 rodzin, w tym 32 dzieci z powodu nieprawidłowego funkcjonowania, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, uzależnień lub występujących problemów opiekuńczo - wychowawczych. Żadna z rodzin nie była objęta wsparciem rodziny wspierającej.

W przypadkach stwierdzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie zaniedbań opieki nad dzieckiem, Ośrodek zawiadamia o powyższym policję i Sąd Rejonowy w Kaliszu Wydział Rodzinny i Nieletnich. Występuje do Sądu o ustanowienie dla rodziny nadzoru kuratora i ściśle z kuratorami współpracuje. Ponadto dla dobra rodzin występuje także z prośbą do Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno - konsultacyjnego przy Sądzie Rejonowym z wnioskami o badania.

W roku 2015 nadzorem kuratora Sądu Rejonowego w Kaliszu objętych było 13 rodzin, zamieszkałych na terenie gminy Żelazków, w których wychowuje się 23 dzieci.

Na terenie gminy Żelazków nie ma Domu Dziecka lub Rodzinnego Domu Dziecka. Stąd 6 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza gminą

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

Żelazków tj. 5 dzieci przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka w Brzezinach (w listopadzie 2015 r. jeden wychowanek opuścił ww. placówkę z uwagi na ukończenie 18 roku życia) i jedno dziecko w Domu Dziecka w Strobowie (powiat skierniewicki, woj., łódzkie).

Na terenie gminy Żelazków funkcjonują także spokrewnione z dzieckiem, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci

ROK	Liczba rodzin zastępczych zam. na terenie Gminy Żelazków	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych
2014	5	10
2015	5	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie i PCPR w Kaliszu.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Odpłatność gminy dotyczy dzieci umieszczonych w powyższych placówkach od roku 2012 z chwilą wejścia w życie ustawy. W roku 2015 Ośrodek ponosił koszty odpłatności za pobyt czworga dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej i jednego dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny
Józef Leśny

W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom z terenu gminy Żelazków, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie w ramach świadczonych form pomocy, wprowadził pogotowie pomocy dla dzieci doświadczających przemocy. Pod numerem telefonu przyjmowane są zgłoszenia dotyczące problemów funkcjonowania rodziny, udzielane są porady jak się zachować i kogo powiadomić gdy podejrzewamy, że dziecko w naszym otoczeniu jest krzywdzone.

Ponadto gmina Żelazków podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W gminie Żelazków został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Żelazków Nr 21/2011 z dnia 15 lipca 2011 r. zespół interdyscyplinarny. W jego skład wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, kościoła, sądu, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadaniem Zespołu jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie a także koordynacja działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty do realizacji Uchwałą nr VI/51/2015 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 kwietnia 2015 r. na lata 2015 – 2020.

Osoby i rodziny zamieszkałe na terenie gminy Żelazków mogą korzystać z pomocy przedstawicieli zespołu interdyscyplinarnego w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie.

Rodziny, które trafiły do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie ze względu na uruchomioną procedurę Niebieskiej Karty przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7.

Rok	2014	2015
Liczba rodzin objętych programem	7	9
w tym nowych rodzin, które po raz pierwszy pojawiły się w Ośrodku	2	5
Liczba rodzin z dziećmi objętych programem	4	5
w tym nowych rodzin z dziećmi	1	3

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

Tabela 8. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Rok	2014	2015
Liczba prowadzonych „Niebieskich Kart”	7	9
Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	8	7
Liczba pracujących z rodziną grup roboczych	14	18
Liczba spotkań grup roboczych	27	29

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie pomaga również rodzinom w których występuje problem alkoholowy. W pracy socjalnej z tymi osobami i rodzinami, kieruje swoje starania na motywowanie osób z problemem alkoholowym do poddania się terapii i długofalowego leczenia uzależnienia. Osobom z problemem alkoholowym udzielane są porady dotyczące możliwości przezwyciężenia problemu. Ośrodek opracował i udostępnia swoim klientom ulotkę informacyjną dotyczącą możliwości uzyskania pomocy, miejsc spotkań oraz punktów pomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu. Ponadto w zakresie problemów alkoholowych współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i pełnomocnikiem Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo miasta Kalisza - dla mieszkańców gminy Żelazków głównym ośrodkiem terapeutycznym pozostaje Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz ZOZ Multimed s.c. w Kaliszu. W przypadku skierowania na stacjonarne leczenie odwykowe, mieszkańcy gminy Żelazków skorzystać mogą z pomocy na terenie sąsiedniej gminy Koźminek, gdzie w miejscowości Murowaniec znajduje się Oddział Leczenia Uzależnień.

V. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin i dzieci w gminie Żelazków, zaspokajanie ich potrzeb, zapewnienie im bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym poprzez stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Promowanie wartości rodziny poprzez:

- Środowiskowe spotkania rodzin organizowane przez instytucje kulturalne, sportowe, oświatowe i kościelne.
- Wzmacnianie i zacieśnienie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych.
- Promocję form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe, starsze m.in. poprzez wspieranie różnego rodzaju imprez kulturalnych,

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

sportowo - rekreacyjnych, zabaw integracyjnych, zajęć sportowych, wycieczek, rajdów rowerowych.

- Inicjowanie kampanii promocyjnych mających na celu wzmocnienie wartości rodziny.
- Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie włączania rodzin w życie publiczne.
- Promocję i realizację programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, edukacji w zakresie spędzania wolnego czasu oraz w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej, dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Włączanie się do ogólnopolskich kampanii edukacyjnych mających na celu promocję zdrowia i innych programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez:

- Rozpowszechnianie oraz podejmowanie inicjatyw w celu wsparcia rodziny w wychowaniu dziecka (działania realizowane przy wsparciu: szkoły, placówek wsparcia dziennego, świetlic, bibliotek, kół zainteresowań oraz instytucji kościelnych).
- Wzmocnienie funkcji opiekuńczej rodziny poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego.
- Proponowanie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w tym organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, propagowania działalności klubowej oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.
- Zwiększenie aktywności własnej w zakresie poprawy trudnej sytuacji.
- Informowanie o instytucjach oraz działaniach podejmowanych celem wspierania rodziny (uprawnienia oraz proponowana pomoc).
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom poprzez prowadzone telefoniczne pogotowie pomocy dzieciom doświadczającym pomocy.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków

Józef Jędrzejewski

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców.
- Aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.
- Wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, prawne oraz propagowanie wiedzy o specyfice negatywnych zachowań dzieci i młodzieży oraz o zagrożeniach z nimi związanych, pobudzenie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych.
- Promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
- Wspieranie rodziny dziecka niepełnosprawnego.

3. Zapobieganie kryzysowi w rodzinie oraz wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.
- Tworzenie programów i projektów umożliwiających pozostającym bez pracy rodzicom edukację, zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz pozyskiwanie na realizację tych programów środków z Unii Europejskiej.
- Aktywizację zawodową rodzin z problemem bezrobocia.
- Zapewnienie dostępu do wsparcia specjalistycznego (bezpłatne wsparcie psychologiczne prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz poradnictwo prawne, prowadzone przez Urząd Gminy w Żelazkowie, również bezpłatne wsparcie oraz poradnictwo rodzinne prowadzone w ramach zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu).
- Wsparcie finansowe dla rodziny (zasiłki, świadczenia rodzinne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, dodatki mieszkaniowe, stypendia).
- Udzielanie pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych.
- Pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły.
- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo - wychowawcze prowadzona przez pracownika socjalnego.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

- Kontynuowanie zatrudnienia asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmuje się wyłącznie pracą z rodziną.
- Ustanawianie w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
- Kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy w rodzinie.
- Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno - edukacyjno - terapeutycznych oraz specjalistycznych konsultacji.
- Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym przy pomocy asystenta rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje i pomoc prawną.
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo lub będących w sytuacji kryzysowej.
- Zmianę postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi.

4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju poprzez:

- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich oraz wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt.
- Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych (szkoła, świetlice, biblioteka, kawiarenki internetowe, kluby sportowe, boisko „ORLIK”).
- Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- Wspieranie dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych w rozwijaniu uzdolnień.
- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne skierowane do uczniów zamieszkałych na terenie gminy, przyznawane w formie pokrycia poniesionych kosztów na cele edukacyjne).
- Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych oraz kontynuowanie przyznawania im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.
- Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

- Wzbogacanie oferty edukacyjnej poprzez organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, oferty kulturalnej, rozrywkowej oraz sportowej.
- Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno – wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
- Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania, nawyków i postaw życiowych.
- Realizowanie programów prozdrowotnych.
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
- Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- Propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych, m.in. w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.

5. *Wspieranie rozwoju systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci i młodzieży pozbawionych opieki ze strony rodziny biologicznej poprzez:*

- Prowadzenie kampanii społecznych, akcji i wszelkiego typu inicjatyw promujących idee rodzicielstwa zastępczego.
- Diagnozowanie oraz monitorowanie zaspokojenia potrzeb w zakresie zapewnienia dzieciom pozbawionych opieki rodziców rodzinnej opieki zastępczej.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie,
- Urząd Gminy w Żelazkowie,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- placówki oświatowe,

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

- placówki służby zdrowia,
- Policja;
- Sąd Rejonowy w Kaliszu;
- Prokuratura Rejonowa w Kaliszu;
- Kuratorzy;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu;
- Gminny Ośrodek Kultury w Żelazkowie, placówki sportu i turystyki;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Żelazkowie;
- Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- organizacje pozarządowe, parafie;
- inne instytucje działające na rzecz mieszkańców gminy Żelazków.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami niniejszego programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Żelazków oraz rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których występuje przemoc, alkoholizm, żyjące w ubóstwie w tym dotknięte bezrobociem, dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym bądź wychowująca się w ramach instytucjonalnej i rodzinnej opieki zastępczej oraz ich rodzice biologiczni.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest również największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnienie należytej opieki i pomocy dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci,
- pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej
- ograniczenie szerzenia się patologii,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez powstawanie świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, placówek wsparcia dziennego, kół zainteresowań,
- zacieśnianie i odbudowywanie więzi rodzinnych i właściwych relacji między rodzicami i dziećmi,
- promowanie rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w systemie pieczy zastępczej,
- umożliwienie dzieciom wychowującym się w systemie pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej,

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Lesny

- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży oraz przestępczości.

IX. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków finansowych z budżetu gminy Żelazków. Ponadto w ramach realizacji kolejnych zadań gmina oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie będzie ubiegać się o dofinansowanie z innych źródeł m.in. ze środków budżetu państwa (programy rządowe) i województwa przeznaczonych na realizację różnych programów, ze środków funduszy pomocowych i Unii Europejskiej.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

XI. ZAKOŃCZENIE

Środowisko rodzinne to najważniejsze środowisko w życiu dziecka. Niepokojąca fala zjawisk patologicznych oraz bezrobocia przyczynia się do powstawania wielu sytuacji konfliktowych, których negatywne skutki dotyczą przede wszystkim dzieci. Bywa często tak, że dom rodzinny staje się dla dziecka źródłem zagrożeń prawidłowego jego rozwoju, frustracji, lęków, upokorzenia, negatywnych zachowań, przemocy. W takich sytuacjach zachodzi potrzeba zabrania dzieci z rodziny i umieszczenia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Należy dodać, że corocznie wzrastają koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej. Aby temu zapobiec należy podejmować działania, aby dziecko wychowywane było przez rodziców biologicznych, w swoim środowisku rodzinnym. Osiagniemy to dzięki kompleksowej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działalność pomocową dla dziecka i rodziny. W szczególności ważne jest oddziaływanie środowiska, w którym dziecko spędza najwięcej czasu poza domem, a więc szkoły, świetlice, kluby. Wskazano jest więc tworzenie jak największej ilości świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań, boisk, placów zabaw itp. aby zapewnić dzieciom różnorodne formy spędzania czasu wolnego.

Dla realizacji celów powyższego programu niezbędny jest szybko reagujący system wsparcia środowiskowego, poradnictwa rodzinnego dla rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, pomocy terapeutycznej, socjalnej, prawnej, psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej dla rodzin dysfunkcyjnych i będących w trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie rodziny powinno mieć charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie powinny zostać stworzone możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnej aktywności i potencjału.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkami i działaniami określonymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przewodniczący
Rady Gminy Żelazków
Józef Leśny

